

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav pro dějiny umění

**Obecná teorie a dějiny umění a kultury
Dějiny výtvarného umění**

Autoreferát (teze) dizertační práce

Mgr. et Bc. Jan Zachariáš

**Sehe mit fühlendem Aug', fühle mit sehender Hand
Hmat v dějinách umění 1890-1960**

Předkládaná práce tematizuje úlohu hmatu, taktilního a celotělového vnímání v dějinách umění mezi lety 1890-1960. Její hlavní teze se dá shrnout slovy, že bez taktilního vnímání by dějiny umění nemohly vybudovat svůj pojmový aparát. Díky tomu, že se bez přestání vyrovnávaly s taktilní zkušeností, která byla stavěna do opozice vůči zraku, mohly rozvinout celou řadu instrumentů pro rozbor uměleckých děl, z nichž se mnohé staly základem formální analýzy. Dizertace mapuje německý a anglojazyčný uměleckohistorický diskurz zabývající se hmatem a sleduje, jakým způsobem s ním vybraní autoři a autorky pracovali. Práce sleduje v perspektivě dějin idejí diskurzivní reflexi hmatu v dějinách umění.

Práce je rozložena do pěti kapitol, které rozebírají nejpodstatnější momenty emergence hmatu v dějinách umění. První kapitola se zabývá základy estetiky a noetiky hmatu. Sleduje přerod hmatu z poznávacího smyslu, jak jej do evropského myšlení včlenil Aristoteles v estetický smysl. Tento přechod se udál v raných pracích německého osvícenského filozofa Johanna Gottfrieda Herdera věnovaných teorii výtvarného umění: *Plastik* (1770, 1778) a *Viertes kritisches Wäldechen* (1769). Herder považoval hmat za přední estetický smysl. Hmat podle něj jako jediný dokáže podat představu o trojrozměrných tělesech. Vzhledem k této noetické potenci je hmatové vnímání klíčové pro sochařství, která je tvořeno hmatem a podle Herdera primárně určeno pro hmatovou percepci. Socha je také jediným médiem, které podle Herdera dokáže zprostředkovat krásu lidského těla, čímž předčí malířství. Dějiny umění, inspirované psychologií a experimentální estetikou sice přijaly Herderovo chápání hmatu jakožto smyslu, který nám dává představu o prostoru, odmítali ale většinou považovat hmat za estetický smysl. Umělecká praxe evropských avantgard ale uvedla hmat opět do sféry estetična. Britský historik umění Herbert Read, který byl v úzkém kontaktu s moderním uměním, rehabilitoval v 50. letech hmat jakožto estetický smysl, který jediný dokáže adekvátně vnímat sochu. Herderovo myšlení o hmatu ukazuje na počátky „jiných“ nevizuálních dějin umění, které někteří historikové dále rozvíjeli.

Druhá kapitola se věnuje chápání těla u Augusta Schmarsowa a raného Heinricha Wölfflina. Oba autoři pojímal tělo jako základní bod, ze kterého vychází a ke kterému se obrací veškeré výtvarné umění. Podle Wölfflina můžeme vnímat ostatní předměty jenom proto, že sami máme tělo. Na reciprocitě mezi tělem a uměleckým dílem stojí i schopnost vcítění, prostřednictvím které dokážeme simulovat taktilní zkušenosť při vizuální percepci. Schmarsow vycházel z přesvědčení, že architektura je tvořením prostoru, který dokážeme pojímat skrze pohyb v něm. Socha je podle něj surorgátem těla, který je tvořen hmatem a orientuje se na naše haptické vnímání - *Tastregion*. Oba autoři přinášejí do dějin umění představu vnímajícího těla jakožto středobodu umělecké produkce i percepce.

Třetí kapitola sleduje pojetí taktility u Aloise Riegl a všímá si jeho následné kritiky. Riegl se inspiroval při použití svého známého pojmového páru *haptisch/optisch* nejen soudobou psychologií nebo Adolphem Hildebrandem, jak poukazují recentní studie, ale také dílem německého filozofa F.T. Vischera, který předestřel existenci několika druhů vidění, z nichž jeden je jakoby taktilní a druhý čistě vizuální. Riegl zřejmě použil Vischerovo rozlišení při vytváření konceptu taktilního pohledu zblízka (*Nahsicht*). Kritika, které podrobil Rieglovo pojetí vývoje umění vylijčené v knize *Spätrömische Kunstdustrie* August Schmarsow ve svém stěžejním díle *Grundbegriffe der Kunstwissenschaft* se opírala ve značné míře o Rieglem - podle Schmarsowa - nepřesné chápání hmatového vnímání. Schmarsow tvrdil, že hmatáme nejen prsty a rukou ale jakoby celým tělem, čímž dochází k podstatně diferencovanějšímu chápání taktility než Riegl. Kapitola přináší nové poznatky k původu Rieglových pojmu taktilních/pojmu taktilních.

Další kapitola sleduje, jak reflexe haptické zkušenosti ovlivnila uměleckohistorický pojmový aparát. Podrobně se věnuje osudu tzv. plasticity, která byla vždy, at' už záměrně nebo intuitivně spojena s hmatovým vnímáním. Tento pojem prodělal cestu od adjektiva *plastisch* k obecnému principu *das Plastische*. Vedle toho si kapitola všímá pojetí linie u Heinricha Wölfflina, kterou chápala jako taktilní element výtvarného díla. V samostatné podkapitole je pojednán koncept taktilních hodnot (tactile values), který uvedl do dějin umění Bernard Berenson a který formoval nejen estetické myšlení ve Velké Británii ale i teoretické uvažování Marka Rothka. Ukazuje se, že historikové umění se při popisu konkrétních kvalit uměleckého díla uchylovali k taktilní sémantice, která tvořila integrální část uměleckohistorického diskurzu,

Poslední kapitola se soustředí na instrumentalizaci hmatu u Aloise Riegl a Abyho Warburga. Oba autoři rozpracovali náčrt antropologického systému, v jehož jádru stála dichotomie mezi zrakem a hmatem. Riegl předložil modernizační narrativ o postupném potlačování hmatu ve prospěch optického vnímání, které asocioval s rozumem a demokracií. Warburg naproti tomu upozorňoval na v člověku neustále dřímající nebezpečí úpadku do haptického stádia tzv. *Greifmensch*, které podle něj tvoří antropologickou konstantu lidského projevu.

Na základě zjištěných faktů, docházíme k závěru, že pozornost k taktilnímu vnímání byla ve zdánlivě pouze vizuálně orientovaných dějinách umění značná a že hmat nacházel uplatnění nejen jako pilíř formální analýzy ale i jako element teleologických konstrukcí vývoje umění a kultury.

Použitá literatura:

ALLOA, Emmanuel: Das durchscheinende Bild, Zürich 2011

ALLOA, Emmanuel: Tactiques de l'optique, in: Alos RIEGL: L'Industrie d'art romaine tardive, Paris 2014, s. 402-427

ANFAM, David: Mark Rothko. The Works on Canvas. Catalogue Raisonné, New Haven 1998

ARISTOTELES: O duši, Praha 1942

AURHAMMER, Achim, MARTIN, Dieter (eds.): Mythos Pygmalion, Texte von Ovid bis Updike, Leipzig 2003

BARBISAN, Léa: Vom Gefühl zur Taktik: der Tastsinn in den visuellen Künsten von Johann Gottfried Herder bis Walter Benjamin, in: Elisabeth DÉCULTOT (ed.), Herder und die Künste, Heidelberg, s. 253-272

BENJAMIN, Walter: Das Kunstwerk im Zeitalter seiner technischen Reproduzierbarkeit (erste Fassung), in: Gesammelte Schriften I, 2, Rolf TIEDEMANN, Hermann SCHWEPPENHÄUSER (ed.), Frankfurt am Main 1990

BERENSON, Bernard: The Venetian Painters of the Renaissance, New York 1896

BERENSON, Bernard: The Florentine Painters of the Renaissance, London 1896

BERENSON, Bernard: Die florentinische Maler der Renaissance, Oppeln 1898

BERENSON, Bernard: The Central Italian Painters of the Renaissance, New York 1907

BERENSON, Bernard: Aesthetics and History in Visual Arts, New York 1948

BENTHIEM, Claudia: Haut. Literaturgeschichte - Körperbilder - Grenzdiskurse, Reinbek 1999

BEXTE, Peter: Blinde Seher. Die Wahrnehmung von Wahrnehmung in der Kunst des 17. Jahrhunderts, Dresden 1999

BLUNCK, LARS: Atemnot und schöner Atem, der Atem als Souveränitätspolitikum bei Marcel Duchamp, in: Linn BURCHERT, Iva REŠETAR (eds.), Atem. Gestalterische, ökologische und sozialpolitische Dimensionen, 1900-Gegenwart, Berlin 2021

BOHDE, Daniela: Kunstgeschichte als physiognomische Wissenschaft. Kritik einer Denkfigur der 1920er bis 1940er Jahre, Berlin 2012

BREDEKAMP, Horst: Der Bildakt, Berlin 2016

BREDEKAMP, Horst: Aby Warburg, der Indianer: Berliner Erkundungen einer liberalen Ethnologie, Berlin 2019

BUSCH, Werner: Das sentimentalische Bild. Die Krise der Kunst im 18. Jahrhundert und die Geburt der Moderne, München 1993

BUSHART, Magdalena: „Form“ und „Gestalt“, zur Psychologisierung der Kunstgeschichte um 1900, in: Otto Gerhard OEXLE (ed.): Krise des Historismus - Krise der Wirklichkeit. Wissenschaft, Kunst, Literatur, Göttingen 2007, s. 240-260.

CHROBOK, Paul: Die ästhetischen Grundgedanken von Herders Plastik in ihrem Entwicklungsgange, Naumburg 1906

CLASSEN, Constance: The Deepest Sense: A Cultural History of Touch, Champaign 2012

COLLENBERG-PLOTNIKOV, Bernadette: Die Allgemeine Kunsthistorik (1906-1943), Hamburg 2021

COLLINGWOOD, Robert: The Principles of Art, London 1982

CONDILLAC, Etienne Bonnot de: Esej o původu lidského poznání, Praha 1974

CONDILLAC, Etienne Bonnot de: Abhandlung über Empfindungen, Hamburg 1983

CONNORS, Joseph, WALDMAN, Louis A. (eds.): Bernard Berenson: Formation and Heritage, Cambridge M.A., 2010

DELEUZE, Gilles, GUATTARI, Felix: Tisíc plošin, Praha 2010

DILLY, Lichtbildprojektion – Prothese der Kunstbetrachtung, in: Irene BELOW (ed.), Kunsthistorik und Kunstvermittlung, Gießen 1975, s. 153–172

DITTMANN, Lorenz: Stil, Symbol, Struktur: Studien zu Kategorien der Kunstgeschichte, München 1967

ELIAS, Norbert: Über den Prozess der Zivilisation. Sozialgenetische und psychogenetische Untersuchungen, sv. I, Frankfurt am Main 1979

FECHHEIMER, Helga: Die Plastik der Ägypter, Leipzig 1914

FECHNER, Gustav Theodor, Vorschule der Ästhetik, Leipzig 1876

FREUD, Totem und Tabu, Frankfurt am Main 1963

GABRIČEVSKIJ, Aleksandr: Morfologija iskusstva, Moskva 2002

GIEDION-WELCKER, Carola: Plastik des XX. Jahrhunderts. Volumen- und Raumgestaltung, Zürich 1955

GOLDNER, Rebecca Steiner: Touch and Flesh in Aristotle's de Anima, in: Epoché: A Journal for the History of Philosophy, 15 2011, s. 435-446

GOMBRICH, Ernst Hans: Art and Illusion. A Study in the Psychology of Pictorial Representation, Princeton 1972

GOMBRICH, Ernst Hans: Norm and Form, London 1961

GOMBRICH, Aby Warburg. Eine intellektuelle Biographie, Frankfurt am Main 1984

HAMANN, Richard: Das Wesen des Plastischen, in: Zeitschrift für Ästhetik und allgemeine Kunsthissenschaft, 3 (1908), s. 1-40.

HERDER, Johann Gottfried: Werke II, Wolfgang Pros (ed.), München 1987

HOBBES, Thomas: De Cive, or the Citizen, New York 1949

HOFMANN, Werner: Die Schönheit ist eine Linie, München 2016

IMDAHL, Max: Marées, Fiedler, Hildebrand, Riegl, Cézanne. Bilder und Zitate, in: idem: Gesammelte Schriften 3, Reflexion, Theorie, Methode, Gottfried BOEHM (ed.), Frankfurt am Main, s. 42-113

JAMES, William: The Principles of Psychology, sv. II, New York 1890

JOHNSON, Christopher: Memory, Metaphor, and Aby Warburg's Atlas of Images, New York 2012

JÜTTE, Robert: A History of the Senses. From Antiquity to Cyberspace, Cambridge CA 2005

KOTT, Jan: Gott-Essen. Interpretationen griechischer Tragödien, München, 1975

LEBER, Christoffer: Arbeit am Welträtsel. Religion und Sekularität in der Monismusbewegung um 1900, Göttingen 2020

Lajer-Burcharth, Ewa: The Painter's Touch: Boucher, Chardin, Fragonard, Princeton 2022

LEVIN, David Michael: The Philosopher's Gaze: Modernity in the Shadows of Enlightenment, Oakland 1999

LEVIN, David Michael (ed.): *Sites of Vision. The Discursive Construction of Sight in the History of Philosophy*, Cambridge MA 1999

LOCHER, Hubert: *Kunstgeschichte als historische Theorie der Kunst 1750-1950*, München 2001

LOTZE, Hermann: *Geschichte der Ästhetik in Deutschland*, München 1868

LURZ, Meinhold: *Heinrich Wölfflin. Biographie einer Kunstdtheorie*, Worms 1981

MARKALOUS , Bohumil: *Estetika praktického života*, Rudolf CHADRABA (ed.), Praha 1989

MASKARINEC, Malika: Das Gewicht der Abstraktion: der Körper als Maßstab ästhetischer Erfahrung um 1900, in: Jutta Müller-Tamm, Henning Schmidgen, Tobias Wilke (eds.): *Gefühl und Genauigkeit*, München Paderborn 2014, s. 75-103.

MEINECKE, Friedrich: *Die Entstehung des Historismus*, München 1946

Metzler Lexikon Kunstwissenschaft. Ideen, Methoden, Begriffe, Ulrich PFISTERER (ed.), Berlin 2019

MILAEF, Janine: *Please Touch. Dada and surrealist objects after the readymade*, Hanover N.H. 2010

MOSER, Thomas: *Körper&Objekte. Kraft- und Berührungserfahrungen in der Kunst und Wissenschaft um 1900*, München 2022

MÜLLER-FREIENFELLS, Richard: Phillip SCHWEINFURTH, Über den Begriff des Malerischen in der Plastik, Strassburg 1911(rec.), Zeitschrift für Ästhetik und allgemeine Kunstwissenschaft, 6 1911, s. 626

MÜNZ, Ludwig, LÖWENFELD, Viktor: *Plastische Arbeiten* Blinder, Brünn 1935

NEHER, Allister: Riegl, Hegel, Kunstwollen, and the Weltgeist, in: RACAR 29, 2004, s. 5-13

NIETZSCHE, Friedrich: Morgenröthe, in: *Sämtliche Werke* 3, Giorgio COLLI, Mazzino MONTINARI (eds.), München 1980, s. 9-331.

NORTON, Robert E.: *Hersder's Aesthetics and the European Enlightenment*, Ithaca 1991

PARRET, Herman: *La main et la matière: Jalons d'une haptologie de l'oeuvre d'art*, Paris 2018

PASSARGE, Walter: *Die Philosophie der Kunstgeschichte in der Gegenwart*, Berlin 1930

PINDER, Wilhelm: *Die deutsche Plastik: vom ausgehenden Mittelalter bis zum Ende der Renaissance*, sv. 2, Potsdam 1929

PINDER, Wilhelm: *Die Kunst der ersten Bürgerzeit bis zur Mitte des 15. Jahrhunderts*, Leipzig 1937

PORTER, James I.: *The Origin of Aesthetic Thought in Ancient Greece: Matter, Sensation, and Experience*, Cambridge 2010

RAMPLEY, Matthew: *The Vienna School of Art History. Empire and the Politics of Scholarship 1847-1918*, Pennsylvania 2013

RAPHAEL, Max: *Der Tastsinn in der Kunst*, in: idem, *Aufbruch in die Gegenwart*, Frankfurt am Main 1985, s. 128-138.

READ, Herbert: *The Art of Sculpture*, London 1956

RÉVÉSZ, Géza: *Die Formwelt der Tastsinnes*, sv 2, Haag 1938

RIEGL, Alois: *Stilfragen: Grundlegend zu einer Geschichte der Ornamentik*, Berlin 1893

RIEGL, Alois: *Stimmung als Inhalt der modernen Kunst*, Graphische Künste 1899, XXII, s. 47-56

RIEGL, Die spätrömische Kunst-Industrie nach den Funden in Österreich-Ungarn im Zusammenhänge mit der Gesamtentwicklung der Bildenden Künste bei den Mittelmeervölkern, Wien 1901

RIEGL: *Historische Grammatik der bildenden Künste*, Milano 2017

RIEGL, Nálada jako obsah moderního umění, in: *Umění/Art* LI, 2003, s. 501-505

RINTELEN, Friedrich: *Giotto und die Giotto-Apokryphen*, München 1912

RITTER, Joachim: *Landschaft. Die Funktion des Ästhetischen in der modernen Gesellschaft*, in: idem, *Metaphysik und Politik*, Frankfurt am Main 2003

RITTER, Joacim: *Aristoteles....*

ROSENBLUM, Robert: *Modern Painting and Northern Romantic Tradition*, London 1977

ROTHKO, Mark: *The Artist's Reality*, New Haven 2004

SETTIS, Salvatore: *Die Zukunft des Klassischen*, Berlin 2005

SCHMARROW, August: *Das Wesen der architektonischen Schöpfung*, Leipzig 1894

SCHMARROW, August: *Zur Frage nach dem Malerischen: sein Grundbegriff und seine Entwicklung*, Leipzig 1896.

SCHMARROW, August: *Barock und Rokoko: eine kritische Auseinandersetzung über das Malerische in der Architektur*, Leipzig 1897

SCHMARROW, August: *Plastik, Malerei und Reliefkunst in ihrem gegenseitigen Verhältnis*, Leipzig, 1899

SCHMARROW, August: *Unsere Verhältnis zu den bildenden Künsten*, Leipzig 1903

SCHMARROW, August: *Grundbegriffe der Kunswissenschaft*, Leipzig 1905

SCHWEINFURTH, Phillip: *Über den Begriff des Malerischen in der Plastik*, Strassburg 1911

SNELL, Bruno: *Die Entdeckung des Geistes. Studien zur Entstehung des europäischen Denkens bei den Griechen*, Göttingen, 1980

STIERLE, Karlheinz: *Petraca-Studien*, Heidelberg 2012

SCHWEITZER, Bernhard: *Die Begriffe des Plastischen und Malerischen als Grundformen der Anschauung*, Zeitschrift für Ästhetik und allgemeine Kunswissenschaft, 13 1919, s. 259-269

SCHWEITZER, Bernhard: *J.G. Herders Plastik und die Entstehung der neueren Kunswissenschaft. Eine Einführung und Würdigung*, Leipzig 1948

SCHILLER, Friedrich: *Sämtliche Gedichte*, Frankfurt am Main 2008

THÜRLEMANN, Felix: *Mehr als ein Bild: für eine Kunstgeschichte des hyperimage*, München 2013

TROST, Willy: *Die Lehre vom Rhythmus in der heutigen Ästhetik der bildenden Künste*, Leipzig 1919

VISCHER, Friedrich Theodor: *Ästhetik oder Wissenschaft des Schönen. Das schöne in eigentlicher Existenz*, München 1922

VISCHER, Friedrich Theodor: *Ästhetik oder Wissenschaft des Schönen, Kunstlehre Bildnerkunst, Malerei*, München 1923

VISCHER, Friedrich Theodor: *Über das Erhabene und Komisch und andere Texte zur Ästhetik*, Willi OELMÜLLER (ed.), Frankfurt am Main 1967

VOLKELT, Johannes: *System der Ästhetik*, sv. I, München 1905

VON LOH, Dieter: Alois Riegl und die Hegelsche Geschichtsphilosophie. Ein Beitrag zur Entstehung der Formanalyse in der Kunstgeschichte, in: *Kunstjahrbuch der Stadt Linz* 1986, s. 1-46

WARBURG, Aby: *Der Bilderatlas Mnemosyne*, Horst BREDEKAMP, Michael DIERS, Kurt W. FORSTER, Nicolas MANN, Salvatore SETTIS (eds.), Berlin 2000

WARBURG, Aby: *Werke in einem Band*, Martin TREMPPEL, Sigrid WEIGEL, Perdita LADWIG (eds.), Frankfurt am Main 2010

WARBURG, Aby: *Italienische Antike im Zeitalter Rembrandts*, in: Pablo SCHNEIDER (ed.): *Nachhall der Antike. Aby Warburg. Zwei Untersuchungen*, Zürich 2012

WARBURG, Aby: Fragmente zur Ausdrucklehre, Ulrich PFISTERER, Hans Christian HÖNES (eds), Berlin 2015

WARNKE, Martin: Nah und Fern zum Bilde, Köln 1997

WARNKE, Martin: Schütteln Sie den Vasari ab. Kunsthistorische Profile, Göttingen 2017

WATSON, Stephen: Tradition(s): Refiguring Community and Virtue in Classical German Thought, Indianapolis 1997

WIESING, Lambert: Die Sichtbarkeit des Bildes. Geschichte und Perspektiven der formalen Ästhetik, Reinbek 1997

WINCKELMANN, Johann Joachim: Geschichte der Kunst des Altertums, Wien 1934

WÖLFFLIN, Heinrich: Renaissance und Barock: eine Untersuchung über Wesen und Entstehung des Barockstils in Italien, München 1888

WÖLFFLIN, Heinrich: Kunstgeschichtliche Grundbegriffe: das Problem der Stilentwicklung in der neueren Kunst, München 1915

WÖLFFLIN, Heinrich: Die Klassische Kunst. Eine Einführung in die italienische Renaissance, München 1899

WÖLFFLIN, Heinrich: Grundbegriffe der Kunstgeschichte, in: Drei Münchener Vorlesungen Heinrich Wölfflins (Hans KÖRNER, Manja WILKENS ed.), Passau 2016, s. 283-406

WÖLFFLIN, Heinrich: Kleine Schriften, Joseph GANTNER (ed.), Basel 1946

WOOD, Christopher: A History of Art History, Princeton 2019

WULFF, Oskar: Grundlinien und kritische Erörterungen zur Prinzipienlehre der bildenden Kunst, Leipzig 1917

WULFF, Oskar Die Psychophysischen Grundlagen der plastischen und malerischen Gestaltung, Zeitschrift für Ästhetik und allgemeine Kunstmwissenschaft, 19 1925, s. 120-128

ZIMMERMANN, Robert: Allgemeine Ästhetik als Formwissenschaft, Wien 1865

ZUCKERT, Rachel: Herder's Naturalist Aesthetics, Cambridge 2019

ZUMBUSCH, Cornelia: Wissenschaft in Bildern: Symbol und dialektisches Bild in Aby Warburgs Mnemosyne-Atlas und Walter Benjamins Passagen-Werk, Berlin 2004

Publikační činnost

Články:

Vincent van Gogh's A Pair of Shoes: An Attempt at an Interpretation, in: Umění-Art LXII, 2014, s. 354-370.

Revival and Survival of Byzantine Art in El Greco, in: Aktualnye prolemy teorii i istorii iskusstva, Moskva 2014, s. 293-298.

Tah štětce u van Gogha. Semiotika, funkce, syntax, in: Acta Universitatis Carolinae, 2016.

Italy too Sweet: Russian landscape painters travelling central Europe. The case of Savrasov and Shishkin, in: kunsttexte.de, Ostblick Ausgabe 3.2016.

Recenze:

Felix Thürlemann: Mehr als ein Bild. Für eine Kunstgeschichte des hyperimage, 2013. In: UmeniArt LXIII, 2015, pp. 323-325.

Werner Hofmann: Die Schönheit ist eine Linie. 13 Variationen über ein Thema, 2014. In: UmeniArt LXIV, 2016, pp. 544-546.

Gottfried Boehm: Die Sichtbarkeit der Zeit: Studien zum Bild in der Moderne 2017. In: Umění/Art LXVI, 2018, pp. 431-433.

Profesní činnost:

2016-2018 Odborný asistent na Graduiertenschule „Religiöse Kulturen im Europa des 19. und 20. Jahrhundert, LMU München

2018-2019 Vědecký pracovník na Universität Fribourg, v rámci programu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy

Stipendia:

Stipendium Dr. Alfreda Badera 2022 (Baderovo stipendium): Hmat v dějinách umění

2021. listopad: Stipendijní pobyt na Universität Hamburg

Účast na konferencích:

2019 Říjen. Universität Fribourg, Workshop Ästhetik und Kritik, Příspěvek: Was kann die Philosophie von der Kunstgeschichte lernen?

2018 - Listopad. Workshop „Pohanství“ (Paganism), Ústav dějin umění, Akademie věd ČR, Praha. Příspěvek: Démon a Kristus, neboli otázka paganismu v ruské kultuře kolem r. 1900.

2018 - Červen. International conference “Religion and Transnational Religious Discourses: Globality Construction and Resistance” DHI Rome. Příspěvek: The Image of Christ in 19th Century Russia

Účast na letních školách:

2016 „Priester als Träger des religiösen Kapitals“ International Sommer school, IGK Religiöse Kulturen im Europa des 19. und 20. Jahrhunderts in cooperation with Charles University, Prague

2017 „Zwischen Nation und Religion: Kollektive Identitäten im Spannungsfeld von sozialen Konflikten, konfessioneller Vielfalt und politischer Macht“ International Sommer school, IGK Religiöse Kulturen im Europa des 19. und 20. Jahrhunderts in cooperation with Adam Mickiewicz University, Poznan

2017 Září . „Bild und Freiheit“ Eikones Summer School, Universität Basel

2019 Září. „Ways of Seeing Florence. Archives, Autopsies and Art Historical Research in Italy around 1900“ Kunsthistorisches Institut, Florence

Ocenění:

2015. Vítěz prvního Bienále mladých autorů časopisu Umění/Art

Pedagogická činnost:

2021. letní semestr: seminář Ikonoklasmus, Ústav pro dějiny umění, FF UK